

गण्डकी प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय
बागलुङ

मासिक जनस्वास्थ्य बुलेटिन

आर्थिक वर्ष: ५

अंक: ४०

महिना: ४०

बैशाख २०८३

राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम

नियमित खोप लगाउन छुटेका
५ वर्ष मुनिका
सबै बालबालिकाका लागि

बैशाख महिना
खोप महिना

बालबालिकालाई नियमित खोप सेवाका रूपमा दिनुपर्ने
८ प्रकारका खोपहरू मध्ये कुनै खोप छुटेको भएमा
सकेसम्म छिटो ५ वर्षको उमेरभित्र छुट खोप लगाउन हुन
अनुरोध गर्दछौं ।

खोप निःशुल्क पाइन्छ

खोप सुरक्षित छ

खोपले जीवन रक्षा गर्छ

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा सञ्चार केन्द्र

प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङद्वारा बैशाख महिनामा सम्पादित कार्यक्रम

OCMC सम्बन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रम तथा (CPHE Continue Public Health Education)

प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङको आयोजनामा मिति २०८३/०१/०३ र ०४ गते स्वास्थ्यकर्मीकालागी एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र OCMC सम्बन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ। बडीगाड गाउँपालिका, ढोरपाटन नगरपालिका, निसिखोला गाउँपालिका, तमानखोला गाउँपालिका तथा ताराखोला गाउँपालिकाका २४ जना स्वास्थ्यकर्मीमाझ सम्पन्न गरिएको उक्त कार्यक्रममा लैङ्किक हिंसाको पहिचान, रोकथाम, प्रेशण एवम समुदाय सचेतना सम्बन्धी गर्न सकिने विभिन्न कृयाकलापबारे छलफल गरिएको थियो। औपचारिक सत्रबाट सुरुवात गरिएको उक्त कार्यक्रमको अध्यक्षता प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङका प्रमुख जनस्वास्थ्य प्रशासक श्री प्रवीण शर्माले गर्नुभएको थियो भने स्वागत तथा उद्देश्य मन्तव्य खोप सुपरभाइजर श्री राजु खत्रीले राख्नुभएको थियो। दुई दिनसम्म संचालन गरिएको उक्त कार्यक्रमको सहजीकरण जनस्वास्थ्य प्रशासक श्री प्रवीण शर्मा, जनस्वास्थ्य अधिकृत श्री समिता घिमिरे तथा धौलागिरी प्रादेशिक अस्पतालका अस्पताल नर्सिङ निरीक्षक श्री टकमाया गुरुडले गर्नुभएको थियो।

उक्त कार्यक्रमका सहभागी माइज Continue Public Health Education (CPHE) अन्तर्गत खोप सुपरभाइजर श्री राजु खत्रीले खोप अभियानमा देखिएका सुधार गर्नुपर्ने पक्षबारे सत्र संचालन गर्नुभएको थियो। यसका साथै बागलुङ नगरपालिकाका अधिकृत श्री रचना आचार्यले अल्पकालिन महिला सेवा केन्द्र, समिता घिमिरेले Digital Health Literacy, मनोसामाजिक परामर्शकर्ता श्री शिलशिला आचार्यले हिंसा पिडित लक्षित मनोसामाजिक परामर्श एवम प्रहरी निरिक्षक श्री पवित्रा कुवरले महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्रबारे जानकारी प्रदान गर्नुभएको थियो।

नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम र मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी अन्तरक्रिया तथा स्क्रिनिङ शिविर

मिति २०८३।०१।४ गतेका दिन प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, बागलुङको आयोजना ढोरपाटन नगरपालिकाको समन्वयमा ढोरपाटन नगरपालिका वडा नं ९, पाटनमा अवस्थित ढोरपाटन सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई मा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम र मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरि सम्पन्न भयो। कार्यक्रममा ढोरपाटन वडा नं ९ का जनप्रतिनिधीहरु, शिक्षकहरु, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरु, समाजसेविहरु, वडा नं ९ का वासिन्दाहरु, ढोरपाटन सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईका स्वास्थ्यकर्मीहरु र अन्य सरोकारवालाहरु गरि ३० जनाको उपस्थिति रहेको थियो। प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयका जनस्वास्थ्य अधिकृत श्री टिकाराम भण्डारीको संचालन र ढोरपाटन नगरपालिका वडा नं ९ का वडाअध्यक्ष श्री खिम वहादुर घर्ति मगरज्यूको अध्यक्षतामा संचालित उक्त कार्यक्रममा अतिथिहरु र सहभागीहरुलाई कार्यालयका ल्याव टेक्निसियन निरिक्षक श्री डिल्ली प्रसाद आचार्यले स्वागत गर्दै कार्यक्रमको उद्देश्यको बारेमा प्रकाश पार्नुभएको थियो। कार्यक्रममा जनस्वास्थ्य अधिकृत श्री टिकाराम भण्डारीले नसर्ने रोगको अवस्था, यसका कारणहरु, रोगले समुदाय तथा जनमानसमा पार्न सक्ने असरहरु र रोगहरुलाई नियन्त्रण र रोकथाम गर्नको लागि अपनाउन पर्ने आनी बानी तथा आहार विहार सम्बन्धी जानकारीमूलक जानकारी प्रदान गर्नु भएको थियो भने कार्यालयका ल्याव टेक्निसियन निरिक्षक श्री डिल्ली प्रसाद आचार्यले नसर्ने रोगको स्क्रिनिङ शिविरमा गरिने ल्याव सम्बन्धी परिक्षणहरुको बारेमा प्रकाश पार्नु भएको थियो।

उक्त कार्यक्रम पश्चात मिति २०८३।०१।०५ र ०६ गते २ दिन, बुर्तिबाड अस्पताल, धौलागिरी आयुर्वेद अस्पताल र प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, बागलुङको आयोजना तथा ढोरपाटन नगरपालिकाको समन्वयमा ढोरपाटन नगरपालिका वडा नं ९, पाटनमा अवस्थित ढोरपाटन सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई मा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम र मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी स्क्रिनिङ शिविर सम्पन्न भयो। कार्यक्रममा पहिलो दिन ०५ गते बुर्तिबाड अस्पतालका मेडिकल सुपेरिटेन्डेन्ट डा श्री अविनास पोखरेल, MDGP विशेषज्ञ डा श्री दिनेश थापा मगर लगायत मेडिकल अधिकृतहरु र नर्सिङ अधिकृत, पारामेडिक्स अनि प्रयोगशालामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरुले १३४ जना स्थानीय सेवाग्राहीहरुको सामान्य स्वास्थ्य परिक्षण, नसर्ने रोग पहिचानको लागि आवश्यक प्रयोगशाला परिक्षणको लागि नमुना संकलन तथा परिक्षण र Video X-ray सेवा समेत प्रदान गर्नु भएको थियो। धौलागिरी आयुर्वेद अस्पताल बागलुङवाट कार्यालयका नि प्रमुख डा श्री कमल विक्रम पौडेल र आयुर्वेद

चिकित्सकहरूले स्वास्थ्य परिक्षण, औषधी वितरण, जीवनशैली परिवर्तन सम्बन्धी परामर्श र योगाभ्यास समेत गराउनु भएको थियो । ढोरपाटन नगरपालिकाका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख जनस्वास्थ्य अधिकृत श्री भुमिध्वर शर्माले स्वास्थ्य शिविरको महत्वको बारेमा बताउँदै सुरक्षित मातृत्व सेवा लगायत अन्य स्वास्थ्य सेवाको अवस्थाको बारेमा जानकारी दिनु भएको थियो । NGDF, SAMBODHAN परियोजनाका सुजन पौडेलले सुरक्षित मातृत्व सेवा लगायत सरसफाईको महत्व र संस्थागत प्रसुतिको बारेमा जानकारी प्रदान गर्नु भएको थियो । मिति २०८३।०१।०६ गतेका दिन प्रयोगशाला परिक्षणवाट प्राप्त नतिजाको बारेमा परामर्श, औषधीको प्रयोग तथा सेवनको जानकारी प्रदान गरिएको थियो । प्रयोगशाला परिक्षणवाट असामान्य नतिजा आएका ३१ जना सेवागहीहरूलाई औषधी उपचार तथा माथिल्लो निकायमा जानु पर्ने सम्बन्धमा परामर्श गरिएको थियो । यो नसर्ने रोग सम्बन्धी शिविरवाट स्थानिय समुदायले स्वास्थ्य अवस्थाबारे जानकारी र परामर्श सेवा प्राप्त गरि लाभान्वित भएको महशुस गरियो ।

“समयमै नसर्ने रोगहरूको जाँच गराऔं । स्वस्थ र दीर्घ जिवन बाँचौं ॥”

नसर्ने रोगको रिस्कनिड तथा शैकथाम कार्यक्रम

उपलब्ध सेवाहरू:

- रक्तचाप मापन (BP Measurement)
- मधुमेह जाँच (Blood Glucose Measurement)
- मृगौलाको जाँच
- अन्य जाँचहरू (HDL, LDL, CBC, SGOT, SGPT)
- BMI मापन
- व्यवहार परिवर्तन सम्बन्धी परामर्श
- आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा

मिति: २०८३/०१/२२ र २३ गते
स्थान: ढोरपाटन-६ परस.

समन्वय: ढोरपाटन नगरपालिका

आयोजक: बुढिबाड अस्पताल
प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङ
धीलामिरी आयुर्वेद अस्पताल, बागलुङ

स्वास्थ्यकर्मीका लागि MPDSR सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम तथा CPHE (Continue Public Health Education)

प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङद्वारा मिति २०८२/०१/०९ र १० गते निसिखोला गाउँपालिका तथा तमानखोला गाउँपालिकाका २६ जना सहभागीहरूको लागि ढोरपाटन नगरपालिकामा, मिति २०८३/०१/११ र १२ गते ढोरपाटन नगरपालिका तथा बडिगाड गाउँपालिकाका स्वास्थ्यकर्मीमाझ बडिगाड गाउँपालिकामा र मिति २०८३/०१/१६ र १७ गते बरेड गाउँपालिका तथा ताराखोला गाउँपालिकाका स्वास्थ्यकर्मीमाझ प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङमा स्वास्थ्यकर्मीका लागि MPDSR सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको थियो। त्यसैगरी मिति २०८३/०१/२२ र २३ गते स्वास्थ्यकर्मीका लागि MPDSR सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम काठिखोला गाउँपालिकामा सम्पन्न गरिएको थियो। उक्त कार्यक्रममा MPDSR कार्यक्रमको आवश्यकता, निगरानी तथा प्रतिकार्य प्रक्रियाबारे छलफल गरिएको थियो। कार्यक्रमहरूमा

सहजिकरण प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङका जनस्वास्थ्य अधिकृत श्री समिता घिमिरे तथा जनस्वास्थ्य निरिक्षक श्री लक्ष्मी शर्माले गर्नुभएको थियो।

मिति २०८२/०९/०९ गते निसिखोला गाउँपालिका तथा तमानखोला गाउँपालिकाका २६ जना MPDSR सम्बन्धि अभिमुखिकरणका लागि आएका सहभागीहरूलाई CPHE अन्तर्गत तीन वटा सेसन समेत संचालन गरिएको थियो।

२०८३/०९/०९ गते प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङका प्रमुख श्री प्रवीण शर्माले "सेवाप्रदायकका लागि स्व:हेरचाह" विषयमा सेसन संचालन गर्नुभएको थियो भने ढोरपाटन नगरपालिकाका जनस्वास्थ्य अधिकृत श्री भुमिश्वर शर्माले घरमा सुत्केरी हुने सम्भावना उच्च रहेका गर्भवती पत्ता लगाउने तरिकाबारे सेसन संचालन गर्नुभएको थियो। त्यसैगरी मिति २०८३/०९/१० मा MPDSR कार्यक्रम अन्तर्गत भर्बल अटप्सी, समीक्षा तथा कार्ययोजना निर्माण सम्बन्धी सेसन संचालन गर्नुभएको थियो।

त्यसैगरी अभिमुखिकरण कार्यक्रममाआएका ढोरपाटन नगरपालिका र बडिगाड गाँउपालिकाका सहभागी माझ CPHE अन्तर्गत दुई वटा सेसन समेत संचालन गरिएको थियो। २०८३/०९/११ गते प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङका जनस्वास्थ्य निरिक्षक श्री लक्ष्मी शर्माले २०८३/०९/११ मा कोबो कलेक्ट मार्फत यहि बैशाख १५ देखि गरिने पोशन लेखाजोखा अभियान सम्बन्धि सेसन संचालन गर्नुभएको थियो भने २०८३/०९/१२ गते शिशुकेन्द्रित हेरचाह सम्बन्धी सेसन संचालन गर्नुभएको थियो।

MPDSR अभिमुखिकरण कार्यक्रममाआएका बरेङ गाँउपालिका र ताराखोला गाँउपालिकाका सहभागी माझ CPHE अन्तर्गत चार वटा सेसन समेत संचालन गरिएको थियो। २०८३/०९/१६ गते प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङका जनस्वास्थ्य निरिक्षक श्री लक्ष्मी शर्माले कोबो कलेक्ट मार्फत यहि बैशाख १५ देखि गरिने पोषण लेखाजोखा अभियान सम्बन्धि सेसन तथा जनस्वास्थ्य अधिकृत श्री समिता घिमिरेले "जलवायु परिवर्तनका लैङ्गिक आयाम" शिर्षकमा सेसन संचालन गर्नुभएको थियो। त्यसैगरी मिति २०८३/०९/१७ गते भेटेरिनरी अस्पतालका डा. ऋषिराम सापकोटाले one health मा आधारित रहेर "पशु र मानव स्वास्थ्यको अन्तरसम्बन्ध" सम्बन्धी सेसन संचालन गर्नुभएको थियो भने जनस्वास्थ्य निरिक्षक श्री लक्ष्मी शर्माले "शिशुकेन्द्रित हेरचाह" सम्बन्धी सेसन संचालन गर्नुभएको थियो।

काठेखोला गाँउपालिकामा अभिमुखिकरण कार्यक्रममाआएका सहभागी माझ CPHE अन्तर्गत दुई वटा सेसन समेत संचालन गरिएको थियो। २०८३/०९/२३ गते प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङका जनस्वास्थ्य निरिक्षक श्री लक्ष्मी शर्माले कोबो कलेक्ट मार्फत गरिने पोषण लेखाजोखा अभियान सम्बन्धि सेसन तथा जनस्वास्थ्य अधिकृत श्री समिता घिमिरेले विद्यालयमा लैङ्गिक तथा स्वास्थ्य फोकल पर्सनको आवश्यकता सम्बन्धि सेसन संचालन गर्नुभएको थियो।

क्षयरोग कार्यक्रमको कोहर्ट एनालाईसिस तथा योजना तर्जुमा कार्यक्रम

प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङको आयोजनामा यहि मिति २०८३/०९/११ गतेका दिन क्षयरोग कार्यक्रमको कोहर्ट एनालाईसिस तथा योजना तर्जुमा कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। उक्त अवसरमा क्षयरोगका विरामीको बिश्लेषण गरि DHIS2 तथा ETB रजिष्टरको तथा जिन एक्सपर्ट सेन्टर र माईक्रोस्कोपिक सेन्टरबाट दिईएको सेवा तथा तथ्यांक बारेमा प्रस्तुतिकरण र छलफल गरियो । उक्त कार्यक्रममा दश वटै स्थानिय तहका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख एवं प्रतिनिधि, प्रदेश अस्पतालका क्षयरोग र जिन एक्सपर्ट फोकल पर्सन ,नगर अस्पतालका फोकल पर्सन र प्रयोगशालाकर्मीको उपस्थिति रहेको थियो। प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय प्रमुख प्रविण शर्माको अध्यक्षतामा सन्चालित कार्यक्रमको सहजिकरण प्रादेशिक जनस्वास्थ्य केन्द्रका क्षयकुष्ठ अधिकृत लक्ष्मण बशौला र बागलुङका देव प्रकाश घिमिरेले गर्नु भएको थियो।

कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रमको समिक्षा तथा योजना तर्जुमा कार्यक्रम

प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङको आयोजनामा यहि मिति २०८३/०९/१२ गतेका दिन कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रमको समिक्षा तथा योजना तर्जुमा कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। उक्त कार्यक्रम बागलुङमा रहेका कुष्ठरोग प्रभावित विरामीको बिश्लेषण गरि DHIS2 को तथ्यांक बारेमा प्रस्तुतिकरण र छलफल साथै कुष्ठरोगको Contract Tracing कसरि गर्ने कहिले गर्ने भन्नेबारेमा योजना समेत बनाईयो। उक्त कार्यक्रममा दश वटै स्थानिय तहका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख एवं प्रतिनिधि, प्रदेश अस्पताल, नगर अस्पताल तथा कुष्ठरोग दर्ता भएका स्वास्थ्य संस्था प्रमुख एवं प्रतिनिधि र प्रयोगशालाकर्मीको उपस्थिति रहेको थियो। प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय प्रमुख प्रविण शर्माको अध्यक्षतामा सन्चालित कार्यक्रमको सहजिकरण प्रादेशिक जनस्वास्थ्य केन्द्रका क्षयकुष्ठ अधिकृत लक्ष्मण बशौला र बागलुङका देव प्रकाश घिमिरेले गर्नु भएको थियो।

नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम र मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्तरक्रिया तथा स्क्रिनिङ शिविर

मिति २०८३।०९।१९ गतेका दिन प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, बागलुङको आयोजना र निसीखोला गांउपालिकाको समन्वयमा वडा नं ३, झिवाखोलामा अवस्थित वोहरागांउ स्वास्थ्य चौकीको सभाहलमा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम र मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरि सम्पन्न भयो । कार्यक्रममा निसीखोला गांउपालिका वडा नं ३ र ४ का जनप्रतिनिधीहरू, शिक्षकहरू, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरू, समाजसेविहरू, वडा नं ३ र ४ का वासिन्दाहरू, वोहरागांउ स्वास्थ्य चौकीका स्वास्थ्यकर्मीहरू र अन्य सरोकारवालाहरू गरि ३५ जनाको उपस्थिति रहेको थियो । वोहरागांउ स्वास्थ्य चौकीका हे पो ईन्चाजू जनस्वास्थ्य निरीक्षक अधिकृत श्री टोप वहादुर चन्दको संचालन र निसीखोला गांउपालिका वडा नं ३, का वडाअध्यक्ष श्री रमेश विक्रम मल्लज्यूको अध्यक्षतामा संचालित उक्त कार्यक्रममा अतिथिहरू र सहभागीहरूलाई निसीखोला गांउपालिका, स्वास्थ्य शाखाकी प्रमुख श्री जुनी घर्ती मगरले स्वागत गर्दै कार्यक्रमको उद्देश्यको बारेमा प्रकाश पार्नुभएको थियो । बुर्तिबाङ अस्पतालका मेडिकल सुपेरिटेन्डेन्ट डा श्री अविनास पोखरेल, MDGP विशेषज्ञ डा श्री दिनेश थापा मगरसहित अन्य मेडिकल अधिकृतहरूको समेत उपस्थिति रहेको कार्यक्रममा प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयका जनस्वास्थ्य अधिकृत श्री टिकाराम भण्डारीले नसर्ने रोगको अवस्था, यसका कारणहरू, रोगले समुदाय तथा जनमानसमा पार्न सक्ने असरहरू र रोगहरूलाई नियन्त्रण र रोकथाम गर्नको लागि अपनाउन पर्ने आनी वानी तथा आहार विहार सम्बन्धी जानकारीमूलक जानकारी प्रदान गर्नु भएको थियो भने कार्यालयका ल्याव टेक्निसियन निरीक्षक श्री डिल्ली प्रसाद आचार्यले नसर्ने रोगको स्क्रिनिङ शिविरमा गरिने ल्याव सम्बन्धी परिक्षणहरूको बारेमा प्रकाश पार्नु भएको गियो । उक्त कार्यक्रम पस्चाव मिति २०८३।०९।२० र २१ गते २ दिन, बुर्तिबाङ अस्पताल, धौलागिरी आयुर्वेद अस्पताल र प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, बागलुङको आयोजना तथा निसीखोला गांउपालिकाको समन्वयमा निसीखोला गांउपालिकाका वडा नं ३, झिवाखोलामा अवस्थित वोहरागांउ स्वास्थ्य चौकीमा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम र मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी स्क्रिनिङ शिविर सम्पन्न भएको थियो । कार्यक्रममा पहिलो दिन २० गते बुर्तिबाङ अस्पतालका नि मेडिकल सुपेरिटेन्डेन्ट डा श्री अविनास पोखरेल, MDGP विशेषज्ञ डा श्री दिनेश थापा मगर लगायत मेडिकल अधिकृतहरू र नर्सिङ अधिकृत, पारामेडिक्स अनि प्रयोगशालामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूले ३१२ जना स्थानीय सेवाग्राहीहरूको सामान्य स्वास्थ्य परिक्षण, नसर्ने रोग पहिचानको लागि आवश्यक प्रयोगशाला परिक्षणको लागि ३०६ नमुना संकलन तथा परिक्षण र Video X ray सेवा समेत प्रदान गर्नु भएको थियो । धौलागिरी आयुर्वेद अस्पताल बागलुङवाट कार्यालयका नि प्रमुख डा श्री कमल विक्रम पौडेल र आयुर्वेद चिकित्सकहरूले स्वास्थ्य परिक्षण, औषधी वितरण, जीवनशैली परिवर्तन सम्बन्धी परामर्श र योगाभ्यास समेत गराउनु भएको थियो । स्वास्थ्य शाखा प्रमुख लगायत स्वास्थ्यचौकीका स्वास्थ्यकर्मीहरूले शिविरमा सेवा प्रदानमा सहयोग गर्नु भएको थियो । वोहरागांउ स्वास्थ्य चौकीका हे पो ईन्चाजू जनस्वास्थ्य निरीक्षक अधिकृत श्रीटोप वहादुर चन्दको संचालन र निसीखोला गांउपालिका वडा नं ३, का वडाअध्यक्ष श्री रमेश विक्रम मल्लज्यूको अध्यक्षतामा संचालन भएको थियो । कार्यक्रममा कार्यालयका ल्याव टेक्निसियन निरीक्षक श्री डिल्ली प्रसाद आचार्यले प्रयोगशाला सम्बन्धी कार्यक्रममा सहयोग पुरयाउनु भएको थियो । मिति २०८३।०९।२१ गतेका दिन प्रयोगशाला परिक्षणवाट प्राप्त नतिजाको बारेमा परामर्श, औषधीको प्रयोग तथा सेवनको जानकारी प्रदान गरिएको थियो । प्रयोगशाला परिक्षणवाट असामान्य नतिजा आएका सेवाग्राहीहरूलाई औषधी उपचार तथा माथिल्लो निकायमा जानु पर्ने सम्बन्धमा परामर्श गरिएको थियो ।

स्वास्थ्य प्रवर्धनात्मक विद्यालय प्रमाणिकरण सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम

प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, बागलुङको आयोजनामा मिति: २०८३/०९/२५ मा स्वास्थ्य प्रवर्धनात्मक विद्यालय प्रमाणिकरण सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । कार्यक्रममा विद्यालय नर्स कार्यरत विद्यालयबाट प्रधानअध्यापक ज्युहरु, विद्यालय नर्स, र स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख तथा कार्यक्रम फोकल पर्सनहरुको सहभागिता रहेको थियो। कार्यक्रम प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, बागलुङका प्रमुख श्री प्रविण शर्माको अध्यक्षता, यस कार्यक्रमको प्रमाणिकरण समितिका सदस्य ज्युहरु जिल्ला समन्वय समितिका अधिकृत कृष्णहरि आचार्य र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईका अधिकृत दल बहादुर थापा ज्युको उपस्थिति तथा प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङका जनस्वास्थ्य अधिकृत समिता घिमिरेको स्वागत मन्तव्य र

जनस्वास्थ्य निरिक्षक लक्ष्मी शर्माको सञ्चालनमा गरिएको थियो। यस कार्यक्रममा मुख्य गरी बालबालिकाको सक्रिय समय मध्यको धेरै समय व्यतित गर्ने स्थान विद्यालय भएकोले विद्यालयहरूलाई बालबालिकाको स्वास्थ्य मैत्री बनाउनका लागि गर्न सकिने क्रियकलापहरू सञ्चालन गर्ने र तोकिएका मापदण्डहरूको बारेमा छलफल गरी मापदण्ड पुरा गराइ विद्यालयलाई स्वास्थ्य प्रवर्धनात्मक बनाउने उद्देश्य राखी जनस्वास्थ्य प्रशासक प्रविण शर्मा र जनस्वास्थ्य निरिक्षक लक्ष्मी शर्माले कार्यक्रमको सहजिकरण गर्नुभएको थियो ।

नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम र मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्तरक्रिया थाय शिविर कार्यक्रम

मिति २०८३।०९।२६ र २७ गते २ दिन, धौलागिरी प्रादेशिक अस्पताल, धौलागिरी आयुर्वेद अस्पताल र प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय, बागलुङको आयोजना तथा जैमिनी नगरपालिकाको समन्वयमा जैमिनी नगरपालिकाको वडा नं ७, वेलवगरमा अवस्थित श्री संस्कृत मा वि को प्राङ्गणमा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम र मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी स्क्रिनिङ शिविर सम्पन्न गरिएको छ । धौलागिरी प्रादेशिक अस्पताल, बागलुङका अस्पताल व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष श्री श्रीप्रसाद शर्मा ज्यूको अध्यक्षतामा संचालन भएको उक्त कार्यक्रमको प्रमुख अतिथीको रूपमा जैमिनी नगरपालिकाका उप प्रमुख श्री हरिहर शर्मा हुनुहुन्थ्यो । धौलागिरी प्रादेशिक अस्पताल, बागलुङका मेडिकल रेकर्डर अधिकृत श्री नवराज शर्माले संचालन गर्नुभएको कार्यक्रममा जनस्वास्थ्य कार्यालय, बागलुङका प्रमुख, जनस्वास्थ्य प्रशासक श्री प्रविण शर्माले नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम र मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी स्क्रिनिङ शिविरको आवश्यकता, महत्व, यसको रोग नियन्त्रण तथा रोकथाममा महत्वपूर्ण भूमिकाको बारेमा प्रकाश पार्नुभएको थियो भने धौलागिरी आयुर्वेद अस्पतालका निमित्त कार्यालय प्रमुख डा श्री कमल विक्रम पौडेलले जिवनशैली परिवर्तन सम्बन्धी जानकारी र योगाभ्यास समेत गराउने बारे जानकारी गराउनु भएको थियो । प्रमुख अतिथीको रूपमा जैमिनी नगरपालिकाका उप प्रमुख श्री हरिहर शर्माले शिविरमा सहभागी संपूर्ण विशेषज्ञ चिकित्सकहरू देखि स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई खादा लगाई स्वागत गर्दै आफ्नो महत्वपूर्ण मन्तव्य राख्नुभएको थियो । कार्यक्रमको अध्यक्षता गर्नुभएका धौलागिरी प्रादेशिक अस्पताल, बागलुङका अस्पताल व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष श्री श्रीप्रसाद शर्माज्यूले सबै सरोकारवाला कार्यालयहरूलाई धन्यवाद दिदै आफ्नो महत्वपूर्ण मन्तव्य राख्नुभएको थियो । पहिलो दिन २६ गते धौलागिरी प्रादेशिक अस्पताल, बागलुङका अस्पतालका विशेषज्ञ चिकित्सकहरू लगायत मेडिकल अधिकृतहरू ८ जना सहित नर्सिङ अधिकृत, पारामेडिक्स अनि प्रयोगशालामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूले १५८ जना स्थानीय सेवाग्राहीहरूको सामान्य स्वास्थ्य परिक्षण, नसर्ने रोग पहिचानको लागि आवश्यक प्रयोगशाला परिक्षणको लागि १५८ नमुना संकलन तथा परिक्षण गर्नु भएको थियो । धौलागिरी आयुर्वेद अस्पताल बागलुङबाट कार्यालयका नि प्रमुख डा श्री कमल विक्रम पौडेल र आयुर्वेद चिकित्सकहरूले स्वास्थ्य परिक्षण, औषधी वितरण, जिवनशैली परिवर्तन सम्बन्धी परामर्श र योगाभ्यास समेत गराउनु भएको थियो । स्वास्थ्य शाखा प्रमुख लगायत स्वास्थ्यचौकीका स्वास्थ्यकर्मीहरूले शिविरमा सेवा प्रदानमा सहयोग गर्नु भएको थियो । कार्यक्रममा कार्यालयका ल्याव टेक्निसियन

महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागि १० दिने आधारभूत तालिम कार्यक्रम

महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागि ४ दिने पुनर्ताजगी तालिम कार्यक्रम

प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङको आयोजना जैमिनि नगरपालिका तथा छिस्ती स्वास्थ्य चकीकोसमन्वयमा मिति: २०८३/०९/२६ गते देखि २०८३/०९/२९ सम्म सञ्चालन भएको महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागि ४ दिने पुनर्ताजगी तालिमको समापन सत्रको अध्यक्षता जैमिनि नगरपालिका स्वास्थ्य शाखाका जनस्वास्थ्य निरीक्षक तिर्थ पौडेल ज्यूको रहेको थियो। कार्यक्रममा प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय बागलुङका जनस्वास्थ्य अधिकृत समिता घिमिरेले मन्तव्य राख्नु भएको थियो। यस ४ दिने तालिमको मुख्य प्रशिक्षक सर्कुवा स्वास्थ्य चौकी प्रमुख जनस्वास्थ्य निरीक्षक डिल बहादुर थापा छिस्ती स्वास्थ्य चौकी परिवार सहित जैमिनि नगरपालिका वडा नं ८ का पुनर्ताजगी तालिम लिनुहुने ९ जना महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको उपस्थिति रहेको थियो। यस कार्यक्रममा समन्वय गरिदिई सम्पन्न गर्न सहयोग गर्दिनु भएकोमा जैमिनि नगरपालिका, छिस्ती स्वास्थ्य चौकी तथा ४ दिन सम्म प्रशिक्षकको भूमिकामा रहि महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको तालिम सम्पन्न गर्न सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण प्रशिक्षक ज्यूहरूलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछौं। यस ४ दिने पुनर्ताजगी तालिम कार्यक्रम पश्चात् महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूले परिमार्जन भएका स्वास्थ्यका कुराहरू पुनर्ताजगी गर्ने उद्देश्यले यस तालिमको सञ्चालन गरिएको छ।

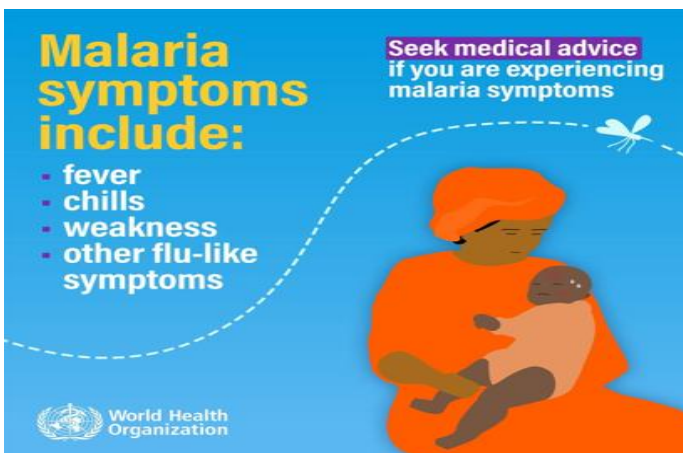
बागलुङ जिल्लास्थित विभिन्न स्थानीय तहद्वारा बैशाख महिनामा सम्पादित कार्यक्रम

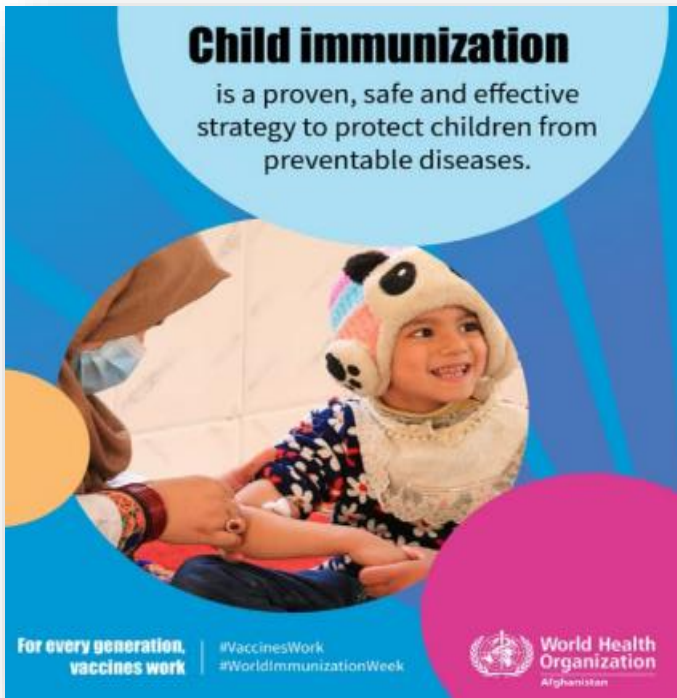
बागलुङ नगरपालिका

- स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको मासिक समीक्षा एवं डाटा भेरिफिकेसन बैठक
- पोषण लेखाजोखा तथा सूक्ष्म योजना तर्जुमा कार्यक्रमको अभिमुखीकरण
- राष्ट्रिय भिटामिन ए तथा जुकाको औषधि वितरण अभियान
- वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक
- ६ महिनादेखि ५९ महिनासम्मका बालबालिकाहरूको लागि, राष्ट्रिय पोषण लेखाजोखा कार्यक्रम
- पूर्ण खोपको दिगोपना सुनिश्चितताका लागि वडा स्तरीय cross verification
- बागलुङ नगरपालिका अन्तर्गतका १४ वटै वडा पूर्णखोप दिगोपना सुनिश्चित भएको घोषणा सम्पन्न
- एनटिडी सम्बन्धी सामुदायिक महिला स्वयंसेविकाहरूलाई अभिमुखीकरण तालिम
- बागलुङ नगरपालिकामा वार्ड नम्बर ७ मा सम्बोधन परियोजनाको सहयोगमा हरियो खर्क अस्पतालको प्राविधिक सहयोग र प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयको समन्वयमा कुष्ठरोगलाई लक्षित गरी छाला रोग सम्बन्धी विशेषज्ञ शिविर सञ्चालन
- रक्त अल्पता तथा कुपोषण नियन्त्रणको लागि विद्यालय स्तर र समुदायस्तरमा बृहत स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम
- क्षयरोग कार्यक्रमको स्थलगत अनुशिक्षण कार्यक्रम

गलकोट नगरपालिका

- गलकोट नगरपालिका अन्तर्गतका दुदिलाभाटी स्वास्थ्य चौकी,काँडेबास स्वास्थ्य चौकी, मल्म स्वास्थ्य चौकी र हटिया स्वास्थ्य चौकीको न्युनतम सेवा मापदण्ड मुल्यांकन कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ।
- गलकोट नगरपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण वडाहरूमा पोषण लेखाजोखा कार्यक्रम अन्तर्गत ५९ महिना सम्मका बालबालिकाहरूको पोषण स्थिति मापन र सुनौलो हजार दिनका आमाहरूलाई पोषण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ।
- गलकोट नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरूले चैत महिनामा सम्पन्न गरेका कार्यहरूको प्रगति प्रतिवेदन तथा अन्य विविध विषयमा छलफल सहित माषिक बैठक सम्पन्न गरियो ।
- राष्ट्रिय स्तरमा संचालित भिटामिन ए तथा जुकाको औषधी सेवन कार्यक्रम अन्तर्गत ६ महिना देखि ५९ महिना सम्मका सम्पूर्ण बालबालिकालाई भिटामिन ए र १ वर्ष देखि ५ वर्ष सम्मका सम्पूर्ण बालबालिकालाई जुकाको औषधी सेवन कार्यक्रम महिला सामुदायि स्वास्थ्य स्वयं सेविका तथा स्वास्थ्य कर्मीको सक्रियता सम्पन्न गरिएको छ।
- पूर्णखोप पालिका तथा जिल्ला घोषणाका लागि नगरपालिका अन्तर्गतका वडाहरूमा पूर्णखोप वडा घोषणा कार्यक्रम संचालनमा रहेको ।
- जेष्ठ नागरीक लक्षित कार्यक्रम अन्तर्गत घरघरमै स्वास्थ्यकर्मीद्वारा रगतमा सुगरको मात्र,रक्तचाप, उचाई अनुसारको तौल (BMI) मापन तथा

पिसाबमा प्रोटिनको मात्रा, आँखा जाँच लगाएतका परिक्षण कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।

- क्षयरोग मुक्त पालिका अभियान अन्तर्गत समुदाय स्तरमा रहेका क्षयरोगका जोखिम समुह, सम्भावित क्षयरोगका विरामी तथा क्षयरोगीका परिवारका सदस्यहरुको घरघरमा स्वास्थ्यकर्मीद्वारा क्षयरोग परिक्षणका लागि नमुना संकलन कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट किशोरकोशिरीमैत्री सेवा विस्तारका लागि स्वास्थ्य संस्थाको तयारी अवस्थाको अनुगमन गरिएको छ ।

जैमिनी नगरपालिका

- पालिका भित्र १० वटा वडामा पुर्णखप सुनिश्चितता तथा दिगोपना घोषणाको काम सम्पन्न
- ६-५९ महिनाका बालबालिकामा पोषण लेखाजोखाको कार्यक्रम सम्पन्न
- राष्ट्रिय भिटामिन ए कार्यक्रम सम्पन्न
- दिर्घरोगीहरुका लागि औषधि उपचार खर्च (३ महिनाका लागि) भुक्तानि तयारि
- औषधि खरिद प्रकृत्यामा (दोस्रो बिड) ठेक्का खोली ल्याउने तयारि ।
- जैमिनी न पा को समन्वय र प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयको आयोजना जैमिनी
- बेलबगर मा नसर्ने रोगको स्क्रिनिङ शिविर
- प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयको आयोजना र न पा को समन्वयमा छिस्ति स्वास्थ्य चौकिमा म सा स्वा स्वयसेविकाको पुनर्ताजकि तालिम
- विनामारे स्वास्थ्यचौकिमा MSS सम्पन्न

ढोरपाटन नगरपालिका

- जनताको स्वास्थ्य संग नगर उप प्रमुख कार्यक्रम सन्चालन ।
- रास्ट्रीय भिटामिन ए तथा जुकाको औषधि खुवाउने अभियान सन्चालन ।
- ६-५९ महिनाको बालबालिकाहरुको समुदाय स्तरमा पोषण लेखाजोखा कार्यक्रम सन्चालन
- पुर्ण खोप वडा सुनिश्चितता तथा दिगोपना घोषण कार्यक्रम सम्पन्न ।
- ३ वटा स्वास्थ्य चौकिहरुको न्युनतम सेवा मापदण्ड अनुगमन, फलोअप तथा समिती अभिमुखिकरण सम्पन्न ।
- बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तरगत Anemia screening, चर्पी निर्माण इत्यादी ।
- CBIMNCI onsite coaching
- स्वास्थ्यकार्यलयको आयोजनामा नसर्ने रोगको screening तथा अभिमुखिकरण ।

निसिखोला गाउँपालिका

- मासिक समीक्षा बैकक सन्चालन

बडीगाड गाउँपालिका

- एकिकृत जनस्वास्थ्य अभियान कार्यक्रम संचालन

- पुर्ण खोप सुनिश्चित तथा दिगोपना पालिका घोषण कार्यक्रम सप्पन्न
- MSS कार्यक्रम सन्चालन ।
- प्रजनन रुग्णता कार्यक्रम सन्चालन
- राष्ट्रिय भिटामिन ए र जुकाको औषधि खुवाउने कार्यक्रम सम्पन्नता ।
- पोषण लेखाजोखा कार्यक्रम सम्पन्नता
- मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रमको अनसाईड कोचिड सन्चालन
- MPDSR कार्यक्रम सम्पन्नता ।
- आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र बडिगाड १० लाई पोषण मैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा
- राष्ट्रिय भिटामिन ए तथा जुकाको औषधि खुवाउने अभियान सन्चालन ।
- ६-५९ महिनाको बालबालिकाहरुको समुदाय स्तरमा पोषण लेखाजोखा कार्यक्रम सन्चालन
- पुर्ण खोप वडा सुनिश्चितता तथा दिगोपना घोषण कार्यक्रम संचालनमा
- २ वटा स्वास्थ्य चौकिहरुको न्युनतम सेवा मापदण्ड अनुगमन, फलोअप तथा समिती अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन
- मासिक बैठक तथा डाटा भेरिफिकेशन समीक्षा बैठक संचालन

काठेखोला गाउँपालिका

- मासिक समीक्षा तथा डाटा भेरिफिकेशन एवं भ्यालिडेशन कार्यक्रम संचालन
- राष्ट्रिय भिटामिन ए तथा जुकाको औषधि खुवाउने अभियान संचालन
- पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा दिगोपना वडा घोषणा कार्यक्रम
- सुनौला हजार दिनका आमाहरु साथै ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको समुदायस्तरमा पोषण लेखाजोखा कार्यक्रम संचालन
- नसर्ने रोग पहिचानका लागि निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम संचालन
- महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुका लागि उष्णप्रदेशिय रोगहरु (NTDs) सम्बन्धि २ दिने आधारभुत तालिम कार्यक्रम सम्बोधन परियोजना, फेयरमेड, एन जि एफ बागलुङको सहयोगमा संचालन गरिएको
- सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा RUSG कार्यक्रम संचालन गरीएको
- स्वास्थ्य चौकीमा स्याटेलाइट कार्यक्रम संचालन
- किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य संस्था निर्माण सम्बन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन

बरेड गाउँपालिका

- स्थानीय तह स्तरीय पुर्णखोप समन्वय समितिको बैठक बसी सबै वडाहरुलाई पुर्णखोप सुनिश्चितता दिगोपना कायमै रहेको वडा प्रमाणिकरण र स्थानीय तह प्रमाणिकरणको लागि जिल्ला खोप समन्वय समितिमा सिफारिस
- पुर्णखोप सुनिश्चितता दिगोपनाको लागि स्थानीय तह स्तरीय नमुना सर्वेक्षण
- प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयको आयोजनामा नयाँ महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको लागि १० दिने आधारभुत आवासिय तालिम
- प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालयको प्राविधिक सहयोग र सम्बोधन परियोजना सङ्गको साझेदारीमा सबै स्वास्थ्यचौकीहरुमा "स्वास्थ्यचौकीहरुको न्युनतम सेवा मापदण्ड MSS फलो अप मूल्यांकन"
- धुल्लुबाँस्कोट स्वास्थ्यचौकीमा मासिक समीक्षा तथा डाटा भेरिफिकेशन
- सबै स्वास्थ्यचौकीहरुमा MPDSR अभिमुखिकरण
- मृगौला तथा क्यान्सर रोगीहरुलाई मासिक उपचार खर्च भुक्तानी
- मृगौलाको अवस्था पत्ता लगाउन वडा नं १ र ५ मा ४० बर्ष नाघेका मानिसहरुको रक्त नमूना संकलन गरि Serum creatinine परिक्षण

- PAMS V2 सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन
- CBIMNCI को On Site Coaching कार्यक्रम संचालन

- महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूद्वारा ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूलाई भिटामिन ए र जुकाको औषधि वितरण।
- सुनौला १००० दिनका आमा तथा बालबालिकाहरूको पोषण अवस्था पत्ता लगाउन पोषण लेखाजोखा
- सल्यान स्वास्थ्यचौकीद्वारा सल्यान सुखौरा मा बि मा नाक, कान, घाटी, मुख र आँखा स्वास्थ्य सम्बन्धि स्वास्थ्य शिक्षा र परिक्षण

तमानखोला गाउँपालिका

- स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको मासिक समीक्षा, डाटा भेरिफिकेशन तथा भ्यालिडेसन
- राष्ट्रिय भिटामिन ए तथा जुकाको औषधि वितरण
- लाम्मेला आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रको एकिकृत अनुगमन तथा पृष्ठपोषण
- समुदायस्तरमा ५ वर्षमुनिका बालबालिकाहरूको पोषण लेखाजोखा
- महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूलाई MPDSR सम्बन्धी अभिमुखिकरण
- क्षयरोग कार्यक्रमको अर्धवार्षिक समीक्षा
- तमानखोला गाउँपालिकाको आयोजना, प्रादेशिक स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, पोखराको सहजिकरण र धौलागिरी प्रादेशिक अस्पताल बागलुङको प्राविधिक सहयोगमा तमानखोला गाउँपालिका अन्तरगतका स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई Basic Life Support तथा Primary Trauma Care सम्बन्धी तालिम सञ्चालन

ताराखोला गाउँपालिका

- हिल स्वास्थ्य चौकीमा विशेषज्ञ सहितको स्वास्थ्य शिविर सम्पन्न
- राष्ट्रिय भिटामिन ए तथा जुकाको औषधि वितरण कार्यक्रम सम्पन्न
- ६-५९ महिनाका बालबालिकाहरूको समुदाय स्तरमा पोषण लेखाजोखा कार्यक्रम सम्पन्न
- मासिक समीक्षा तथा डाटा भेरिफिकेशन कार्यक्रम
- पालिका भित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा MPDSR कार्यक्रमको मा स्वा से लाई अभिमुखिकरण तथा वडा स्तरिय समिति गठन कार्यक्रम सम्पन्न
- पोषण सम्बन्धी विद्यालय तथा समुदाय स्तरमा स्वास्थ्य शिक्षा तथा पोषण नाडगलो प्रदर्शनी कार्यक्रम
- क्षयरोग कार्यक्रमको अन साइट कोचिड कार्यक्रम ताराखोला स्वास्थ्य चौकी तथा दोगाडी आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रमा

विश्व कार्यस्थल सुरक्षा तथा स्वास्थ्य दिवस
२८ अप्रिल २०२६

यस वर्षको नारा

सुरक्षित काम, स्वस्थ कार्यस्थल:
कार्यस्थलका मनोसामाजिक जोखिम सम्बोधन गरौं

किन महत्वपूर्ण छ?

कार्यस्थल सुरक्षा भनेको शारीरिक सुरक्षामा मात्र सीमित छैन—मानसिक स्वास्थ्य र सम्मान पनि उत्तिकै महत्वपूर्ण छन्।

मुख्य मनोसामाजिक जोखिमहरू

- तनाव
- दुर्व्यवहार तथा हिंसा
- अत्यधिक कार्यभार
- लामो कार्यसमय
- रोजगारी असुरक्षा
- सहयोगको कमी

सुरक्षित कार्यस्थल कस्तो हुन्छ?

- सम्मानजनक वातावरण
- शारीरिक र मानसिक सुरक्षाको सुनिश्चितता
- सहयोगी नेतृत्व
- स्वस्थ कार्य-जीवन सन्तुलन
- सबैका लागि मर्यादित काम

जोखिम पहिचान गरौं। हानि रोकोौं।

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सुवना तथा सञ्चार केन्द्र

देशभर - राष्ट्रिय पोषण लेखाजोखा अभियान

समयमै पहिचान, सही उपचार - कुपोषण मुक्त पुस्ताको आधार

६-५९
महिनाका बालबालिका

बैशाख १५ देखि ३० गतेसम्म

लेखाजोखा गरिने स्थानहरू:

स्वास्थ्य संस्था र खोप केन्द्रहरू

सामुदायिक क्लिनिक, वडा कार्यालय र सामुदायिक भवनहरू

प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रहरू (ECDs)

यस अभियानमा सहभागी बनी आफ्ना ६-५९ महिनाका बालबालिकामा पोषण लेखाजोखा मार्फत **शीघ्र कुपोषण (SAM र MAM)** को समयमै पहिचान गरी आवश्यक उपचार सेवा सुनिश्चित गरौं।

साथै बालबालिकाको खोप कार्ड जाँच गरी सबै नियमित खोप लगाएको सुनिश्चित गरौं।

उमेर अनुसार बच्चाको तौल कति हुनुपर्छ ?

उमेर अनुसार सामान्य तौल (Weight Chart)

जन्मेदेखि 1 वर्षसम्म	1 - 5 वर्षसम्म	5 - 10 वर्षसम्म
• जन्म हुँदा: 2.5 - 4 kg • 5 महिना: जन्म तौलको 2 गुणा • 1 वर्ष: जन्म तौलको 3 गुणा (-8 - 10 kg)	Weight (kg) = (Age in years × 2) + 8 उदाहरण: उमेर सामान्य तौल (kg) 1 वर्ष 10 kg 2 वर्ष 12 kg 3 वर्ष 14 kg 4 वर्ष 16 kg 5 वर्ष 18 kg	Weight (kg) = (Age × 2) + 10 उदाहरण: उमेर सामान्य तौल (kg) 6 वर्ष 22 kg 7 वर्ष 24 kg 8 वर्ष 26 kg 9 वर्ष 28 kg 10 वर्ष 30 kg

नोट:

- केटा र केटीमा बानी फरक हुन सक्छ।
- बच्चाको height, खापन, Genetics अनुसार फरक पर्छ।
- धेरै कम वा धेरै बढी भएमा जाँच गर्नुपर्छ।

तौल कम भएको संकेत

- उमेर अनुसार धेरै कम तौल
- बारम्बार बिरामी हुने
- कमजोरी, खेल नमान्ने
- कुपोषणको जोखिम

बच्चाको तौल बढाउन के ध्यान दिने ?

1. सन्तुलित आहार (Balanced Diet)

- दाल, भात, तरकारी, फलफूल
- दूध, दही, घ्यू
- अण्डा (protein धेरै हुन्छ)
- मासु, माछा (हम्मर भएमा)

2. साना बच्चाको लागि

- 6 महिना सम्म exclusive breastfeeding
- 6 महिना पछि: फिटी, अउले, दालभात, केरा, अण्डा, अण्डा

3. Energy-rich खाना

- केरा, सखार (gud)
- घ्यू/मखन
- दूधजन्य पदार्थ

4. समयमै खाना खुवाउने

- दिनमा 4-5 पटक धेरै धेरै meal
- जबजसो नखुवाउने

5. सरसफाइ

- सफा खाना
- हात धोएर खुवाउने
- यसले diarrhoea बाट बचाउँछ,

6. नियमित खोप र Vitamin

- समयमै vaccination
- Vitamin A program (नेपालमा धेरै महत्वपूर्ण)

7. खेलकुद र सक्रियता

- बच्चा active भएर appetite बढ्छ

8. पर्याप्त निद्रा

- राम्रो growth का लागि आवश्यक

कहिले डाक्टर देखाउने ?

- तौल बढिरहेको छैन
- अवाक बढ्दै छ
- बच्चा धेरै कमजोर देखिन्छ
- बारम्बार बिरामी हुन्छ

निष्कर्ष

बच्चाको तौल मात्र हेरेर होइन, समय विकास (height, activity, appetite) पनि हेर्नुपर्छ।

स्वस्थ बच्चा, खुसी परिवार, सन्तुष्ट समाज

बच्चा खाना खान मान्दैन ? कसरी खुवाउने ? के खुवाउने ?

स्वस्थ बच्चा, खुसी परिवार

किन बच्चा खाना खान मान्दैन ?

- बारम्बार जंक फूड (चाउचाउ, पिप्प, बिस्कुट) खानु
- धेरै दूध वा जूस पिउनु
- खेलमा ध्यान बढी हुनु
- दाँत आउने बेला (Teething)
- बिरामी हुनु (जुकाम, ज्वरो, पेट दुखाई)
- अन्यानुबाले कराउनु वा टक्का दिनु

ध्यान दिनुहोस्

जबजसो खुवाउनु भन्दा सही तरिकामा अपनाउँदा बच्चा बिस्तारै आफै खान थाल्छ।

के खुवाउने ? (पोषणयुक्त खाना)

- घरको खाना दाल-भात-तरकारी, किचडी (दाल + फल + सागसक्की), रोटी + तरकारी
- प्रोटीनयुक्त खाना दूध, दही, घनीर, अण्डा (उमालेको वा अमलेट), मासु, माछा (हल्ला मखन)
- फलफूल केरा, सखार, सुन्तला, पपीटा, शिजिन अनुसार फल दिनु
- सागसक्की माखर, अण्डा, फुलकोबी, पातुली आदि सागसक्की जुन वा सक्ने ठुला बनाएर

कसरी खुवाउने ? (Practical Tips)

- जबजसो नखुवाउने बच्चाको लागि 1-2 हप्ता लगाएर केही मखारजसो भयो भने
- धेरै-धेरै सार पटक-पटक (दिनमा 4-5 पटक)
- रंगीन प्लेट प्रयोग गर्नुहोस्। खाना फल-फलक shape मा बनाउनुहोस् (जस्तै smiley, star)
- बच्चाको ठुलो मान्छे देखेर सिकछ।
- मोबाइल/TV हेर्दै खाना खुवाउनु राम्रो होइन।
- हरेक दिन उही समयमा खान दिने बानी बनाउनुहोस्।
- जंक फूड कम गर्नुहोस्। चाउचाउ, पिप्प, चकलेट कम दिनुहोस्।
- खाना बनाउनमा सहयोग गर्न दिनुहोस्। तरकारी लगाउन, पेटै राम्रै आदि सक्ने बानी बनाउनुहोस्।

ध्यान दिनुपर्ने कुरा

- बच्चा धेरै कमजोर हुँदैछ भने
- 1-2 हप्ता लगाएर केही मखारजसो भयो भने

सलाहकर्ता वा डाक्टरसँग सम्पर्क गिनु राम्रो हुन्छ।

समय	खाना	उदाहरण
बिहान उठेपछि	रातो पानी वा दूध	दूध 1 कप / लारो पानी
हल्ला सार पोथिलो खाना	हल्ला सार पोथिलो खाना	दूध + फलफूल / दलिया / अण्डा
दिउँसोको खाना	मुल्य खाना	दाल-भात-तरकारी / रोटी-तरकारी / किचडी
दिउँसोको खाजा	फलफूल / हल्ला खाना	केरा / सखार / दही / गुड फूट (धेरै)
साँझको खाना	हल्ला खाना	दूध / किचडी / रोटी + तरकारी
रातको खाना	दूध	लारो दूध 1 कप

Bonus Tip: बच्चासँग माया र धैर्यपूर्वक व्यवहार गर्नुहोस्। प्रशंसा र हौसला दिनुहोस्। बिस्तारै बच्चा खान थाल्छ।

हान्टाभाइरस सम्बन्धी जानकारी

सचेत रहौं, सुरक्षित रहौं

नेपालमा हालको अवस्था

- हालसम्म नेपालमा हान्टाभाइरस संक्रमण पुष्टि भएको छैन ।
- हाल चर्चामा रहेको हान्टाभाइरस समूहको "एन्डिज भाइरस" बाट संक्रमित हुने मुसा नेपालमा सामान्यतया नपाइने भएकाले नेपालमा यसको तत्काल जोखिम अत्यन्त न्यून रहेको छ ।

हान्टाभाइरस के हो ?

हान्टाभाइरस एक दुर्लभ भाइरल रोग हो, जुन मुख्यतया संक्रमित मुसाको:

- पिसाब
- दिसा
- र्याल

वा तिनीहरूले दूषित बनाएको वातावरणसँगको सम्पर्कमा आउँदा मानिसमा संक्रमण हुन सक्छ ।

के मानिसबाट मानिसमा सर्छ ?

वैज्ञानिक अध्ययनअनुसार मानिसबाट मानिसमा संक्रमण सीमित अवस्थामा मात्र सम्भव हुन्छ र सामान्यतया अत्यन्त नजिकको सम्पर्कमा मात्र संक्रमणको सम्भावना रहन्छ ।

अत्यन्त नजिकको सम्पर्कमा मात्र

सुरक्षित रहन अपनाऔं यी सावधानी

- घर तथा वरपरको वातावरण सफा राखौं

- मुसा प्रवेश गर्ने सम्भावित स्थान बन्द गरौं

- मुसाको फोहोर सफा गर्दा मास्क तथा पज्जा प्रयोग गरौं

- हात साबुनपानीले नियमित धुने बानी बसालौं

- ज्वरो, श्वासप्रश्वासमा समस्या वा अन्य असामान्य लक्षण देखिए नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गरौं

अनुरोध

- अफवाहमा नपर्ौं ।
- अनावश्यक आतंक सिर्जना नगरौं ।
- स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय तथा आधिकारिक निकायबाट जारी सूचनामात्र विश्वास गरौं ।

आधिकारिक सूचना मात्र विश्वास गरौं ।

थप जानकारीका लागि

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको निःशुल्क हटलाइन

हेल्लो स्वास्थ्य १११५ मा सम्पर्क गरौं ।

नेपाल सरकार

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा सञ्चार केन्द्र

पोषण पुनर्स्थापना केन्द्र (NRC)

कुपोषणको उपचार सम्भव छ ।

पोषण पुनर्स्थापना केन्द्र भनेको कडा कुपोषित बालबालिकालाई विशेष हेरचाह र उपचार दिएर स्वस्थ बनाउने स्वास्थ्य संस्थामा सञ्चालित विशेष सेवा हो ।

NRC भनेको के हो र यसको महत्त्व?

• गम्भीर कुपोषण भएका बालबालिकाको लागि विशेष आवासीय उपचार सेवा ।

• दक्ष चिकित्सकहरूद्वारा २४सै घण्टा स्वास्थ्य रेखदेख र उपचार।

• आमा वा हेरचाहकर्तालाई घरमै पोष्टिक खाना बनाउने र खुवाउने व्यावहारिक सीप प्रदान।

• बच्चाको जीवन बचाउन र कुपोषणबाट हुने मृत्युको जोखिम घटाउन प्रभावकारी।

सेवाको प्रभावकारिता

अधि

कुपोषणले मर्दा सुकेको कजजोर र महारखे बच्चा

पछि

NRC को सफल उपचारपछि फुर्तिलो, स्वस्थ र मस्कुराइरहेको बच्चा।

सेवा कसरी लिने?

• पहिचान: बच्चाको पासुराको घेरा कज भएमा वा बच्चा निकै दुबलो देखिएमा।

• परामर्श: तुरुन्त स्वास्थ्यकर्मी वा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका (FCHV) लाई भेटनुहोस।

• मना: स्वास्थ्यकर्मीले सिफारिस गरेपछि मात्र NRC मा मना लिन सकिन्छ।

• विशेषता: उपचार, खाना र बस्ने व्यवस्था पूर्ण रूपमा निशुल्क हुन्छ।

अधि

कुपोषणले मर्दा सुकेको कजजोर र महारखे बच्चा

पछि

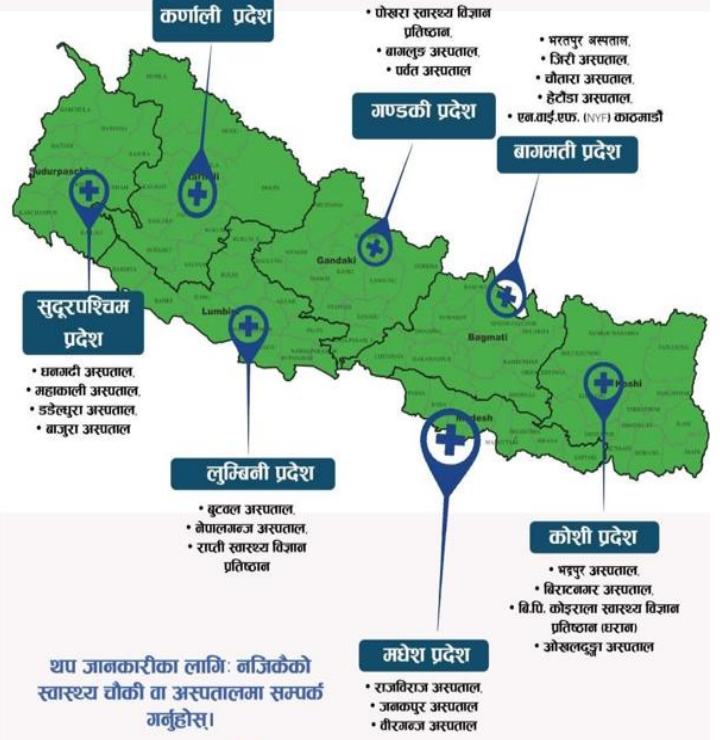

NRC को सफल उपचारपछि फुर्तिलो, स्वस्थ र मस्कुराइरहेको बच्चा

पोषण पुनर्स्थापना केन्द्र (NRC) सेवाका लागि उपलब्ध केन्द्रहरू

नेपालका ११ वटा प्रमुख अस्पतालहरू मार्फत यो सेवा उपलब्ध छ ।

- सुर्खेत अस्पताल
- दैलेख अस्पताल
- कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान (जुम्ला)

थप जानकारीका लागि: नजिकैको स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालमा सम्पर्क गर्नुहोस्।

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा सञ्चार केन्द्र

सुझाव र प्रतिक्रियाका लागि

baglungdho@gmail.com

hobaglung.gandaki.gov.np

068-520308